

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

підвищенню економічної ефективності та підтримують прозорість фінансових операцій, забезпечуючи основу для обґрунтованих та ефективних управлінських рішень.

З розвитком технологій, зміною ринкових умов та зростанням вимог до аудиту виникають нові можливості для вдосконалення методики аудиту витрат виробництва на ПП «КОКА-КОЛА БЕВЕРІДЖИЗ УКРАЇНА ЛІМІТЕД». Подальші дослідження можуть бути зосереджені на впровадженні інноваційних технологій аналізу витрат та розробці ефективних підходів до оптимізації аудиторських процедур, що сприятиме підвищенню ефективності управління діяльності підприємств.

Список використаних джерел

1. Аудит: методика і організація: навч. посіб. / [Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Мізік Ю. І., Конопліна О. О.]. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 319 с.
2. Бородкін О.С. Про формування і облік собівартості продукції за ринкових умов. Бухгалтерський облік і аудит: 2012. № 3. С.32 – 41.
3. Кока-Кола Беверіджиз Україна Лімітед: офіційний сайт. URL: <https://eba.com.ua/member/koka-kola-beveridzhyz-ukrayina/>
4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
5. Худякова Д. Аудит обліку витрат на виробництво продукції: проблеми і шляхи вирішення. Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті Євроінтеграції : 2023 : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 18 трав. 2023 р.). Одеса, 2023, С. 249.

Назарій КУЧАБСЬКИЙ

аспірант

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль, Україна

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ: СУЧАСНІ ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Заробітна плата є однією з найскладніших економічних категорій і важливим соціально-економічним явищем, тому облік праці та заробітної плати займає ключове місце в системі обліку господарської діяльності підприємств.

Оплата праці виступає основним чинником ефективності роботи підприємства, адже її розмір, своєчасність та повнота розрахунків безпосередньо впливають на якість виконання обов'язків працівниками та формують витрати підприємства. Постійні зміни законодавства зобов'язують підприємства вдосконалювати систему обліку та забезпечувати оперативний контроль розрахунків із заробітної плати.

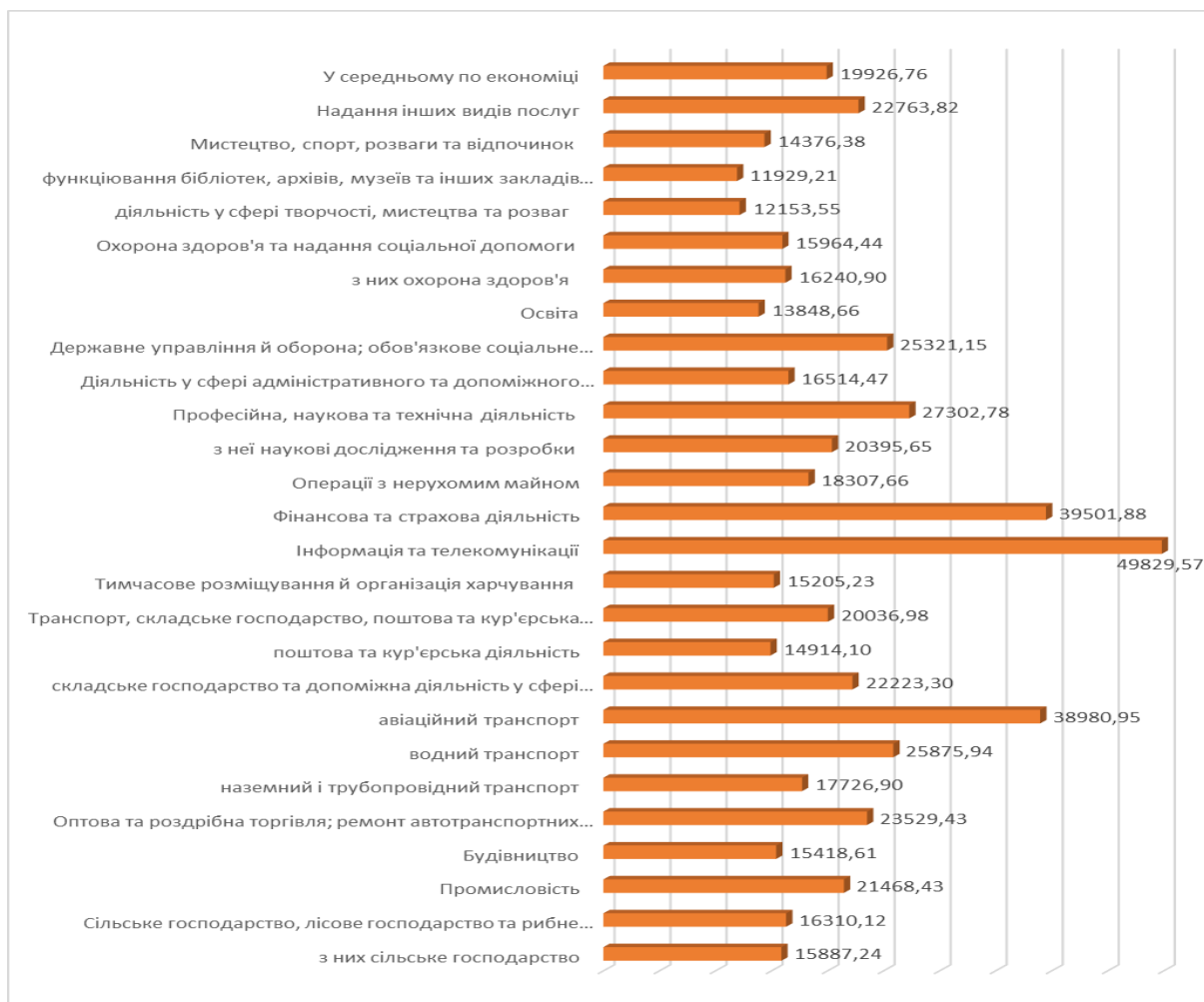
ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль

Державна служба статистики України щоквартально оприлюднює інформацію про середній рівень заробітної плати в Україні загалом та по регіонах. Цей показник є універсальним інструментом, який використовується для управління економікою, соціального планування та формування конкурентного середовища.

Середня заробітна плата є показником добробуту населення і рівня економічного розвитку. Вищий рівень заробітної плати зазвичай свідчить про наявність конкурентоспроможних галузей економіки, інвестицій та ефективного ринку праці.

На рисунку 1 подано динаміку середньомісячної заробітної плати в Україні станом на 1 липня 2024 року за галузями економіки.

З рисунка 1 видно, що найвища середня заробітна плата спостерігається у сфері інформації та телекомунікації, де вона становить 49829,57 грн. Це свідчить про високу цінність кваліфікованих працівників у цій галузі, яка активно розвивається і є стратегічно важливою для сучасної економіки. Найвищі заробітні плати характерні для галузей, які вимагають високого рівня кваліфікації, інноваційності та мають високий попит на ринку праці. Друге місце за рівнем середньої заробітної плати займає фінансова та страхова діяльність – 39501,88 грн. Це також високооплачуваний сектор, що потребує специфічних знань і навичок.

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Рис. 1. Середньомісячна заробітна плата станом на 1 липня 2024 року за видами економічної діяльності [1]

Найнижча середня заробітна плата зафіксована у галузі функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури, де вона складає лише 11929,21 грн. Це свідчить про недостатнє фінансування цієї галузі, яка, попри важливу соціокультурну роль, залишається малоприбутковою.

Галузі з середнім рівнем оплати праці, такі як охорона здоров'я та надання соціальної допомоги – показник заробітної плати становить 16240,90 грн і в освіті, де показник становить 13848,66 грн, вказують на соціальну спрямованість цих сфер, однак рівень заробітних плат тут нижчий, ніж у високотехнологічних і фінансових секторах. Для покращення загального рівня заробітної плати необхідно стимулювати розвиток галузей з низькими доходами шляхом державного фінансування та інвестицій.

Аудит розрахунків із заробітної плати має важливе значення як у зовнішньому, так і у внутрішньому контролі. Це пов'язано з тим, що облік праці та її оплати є трудомістким процесом, який передбачає обробку значних обсягів первинних даних та виконання численних однотипних операцій, що потребують значних затрат часу.

Основною метою аудиту заробітної плати на підприємстві є перевірка відповідності системи обліку розрахунків із заробітної плати чинному законодавству України, а також виявлення можливих помилок і порушень, визначення їхнього впливу на достовірність фінансової звітності.

Завдання аудиту нарахування заробітної плати включають:

- ✓ перевірку дотримання норм трудового законодавства;
- ✓ оцінку наявності та відповідності первинних документів з обліку робочого часу чинним нормам;
- ✓ аналіз обліку та правильності нарахування заробітної плати, а також інших виплат, що належать до фонду оплати праці;
- ✓ перевірку правильності розрахунків щорічних відпусток та лікарняних.

Аудит у сфері нарахування заробітної плати потребує ретельного аналізу нормативно-правових вимог, перевірки документів обліку робочого часу, а також встановлення відповідності нарахувань вимогам законодавства. Особливу увагу приділяють обліку та розрахункам таких виплат, як відпускні та лікарняні.

Розрахунки з оплати праці є однією з ключових складових аудиторської перевірки, адже ця ділянка обліку має свої специфічні особливості та вимагає від аудиторів максимальної уважності й професійності.

Під час перевірки документів підприємства аудитор має визначити, наскільки точно дотримуються вимог законодавства у сфері розрахунків оплати праці. Особливу увагу слід приділити правильності нарахувань у розрахунково-платіжних відомостях, коректності відрахування податків із заробітної плати та достовірності звітної інформації.

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Аудит нарахування заробітної плати проводиться відповідно до заздалегідь розробленого плану та програми перевірки. План містить основні етапи аудиту із зазначенням термінів виконання кожного з них, що забезпечує повне й точне виконання всіх завдань. Програма аудиту допомагає структурувати процес перевірки та підвищити рівень контролю.

У ході аудиту необхідно встановити відповідність обліку розрахунків із заробітної плати вимогам чинного законодавства та нормативних документів. План аудиту є організаційно-методологічним документом, що включає перелік завдань, етапів перевірки, строки виконання робіт і джерела інформації, які використовуються для аналізу.

Під час аудиту оплати праці ефективно застосовувати загальновідомі методи, такі як документальна перевірка, опитування, запити, спостереження, перерахунки, зіставлення, оцінка, аналітичні процедури, статистичні методи та узагальнення.

Аудитор для оцінки ризику проводить загальний аналіз об'єкта перевірки шляхом тестування. Результати тестування можуть стати підставою для відмови від подальшої перевірки або ж для вжиття заходів зі зниження рівня ризику.

Для систематизації та узагальнення інформації, отриманої в ході аудиту, доцільно використовувати таблиці. У них відображаються всі виявлені помилки, розбіжності та можливі зловживання. Це дозволяє більш точно визначити загальну суму викривлень і зробити висновки про стан обліку та відповідність його нормам.

Якість аудиту значною мірою залежить від достовірності отриманої інформації, і навмисне приховування аспектів обліку може суттєво вплинути на результати перевірки. Цю проблему можна вирішити через розробку сучасних принципів і правил складання робочої документації, впровадження спеціалізованих форм документів та створення методичних рекомендацій щодо планування й організації аудиту відповідно до сучасних бізнес-реалій.

Ефективне проведення аудиту на підприємстві передбачає створення відділу внутрішнього контролю, який має бути організаційно та функціонально незалежним. Структура цього відділу повинна враховувати розміри та специфіку діяльності підприємства, а персонал потребує регулярного професійного навчання.

З огляду на прагнення України інтегруватися в європейське співтовариство, аудит розрахунків із заробітної плати також має відповідати європейським стандартам. Це вимагає впровадження заходів, спрямованих на зменшення помилок і порушень, як ненавмисних, так і умисних.

Для мінімізації ненавмисних порушень слід удосконалювати інформаційні технології у бухгалтерському обліку. Запобігти навмисним порушенням допоможе покращення системи внутрішнього контролю та аудиту на підприємствах.

Список використаних джерел:

1. Середньомісячна заробітна плата за видами економічної діяльності за період з початку року. URL <http://surl.li/oltzjf>:

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

2. Audit: local and global aspects: collective monograph /scientific editorship by Doctor of Economic Sciences, Professor Mykhailo Luchko and Doctor Stanislaw Szmitka. Ternopil: WUNU, 2023. p. 11 – 31. ISBN 978-966-654-705-0

3. Аудит та не аудиторські послуги: дилема та окремі питання застосування. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація: монографія за заг. ред. д.е.н., проф. Михайла Лучка. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 257-275.
<http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/42242>

Олександра ЛУК'ЯНЧУК

здобувачка освітнього ступеня магістр
Науковий керівник: **МАЛЮГА Н. М.**,
доктор економічних наук, професор
Поліський національний університет
м. Житомир, Україна

ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КОНТРОЛЮ ПРОЦЕДУР

Вступ. Державні закупівлі є важливим механізмом забезпечення функціонування органів державної влади, підприємств, установ та організацій. Вони спрямовані на забезпечення потреб суспільства у товарах, послугах та роботах, ефективне використання бюджетних коштів та розвиток економіки. Однак процедура закупівель часто стає полем для зловживань, корупції та нераціонального витрачання ресурсів. Тому, контроль за цими процесами є надзвичайно важливим аспектом.

Результати дослідження. Українська система державних закупівель пройшла значну трансформацію з впровадженням електронної платформи Prozorro, яка забезпечує прозорість та відкритість процедур. Реформування публічних закупівель є одним із небагатьох успішних етапів розвитку суспільства. В хронології це виглядає наступним чином (табл. 1).

Таблиця 1

Хронологія реформування публічних закупівель в Україні

Роки	Інформаційна подія
2014 р.	Набуття чинності Закону України «Про здійснення державних закупівель», яким розширено перелік інформації, що підлягала оприлюдненню, скорочено перелік винятків з-під дії вказаного Закону. Розпочалася робота над впровадженням електронних закупівель
2015 р.	В пілотному режимі почала працювати електронна система закупівель ProZorro
01 квітня 2016 р	Набуття чинності Закону «Про публічні закупівлі», який надав можливість переведення всіх закупівель в Україні в електронний формат: – з 01 квітня 2016 р. всі закупівлі через систему ProZorro проводять центральні органи влади та підприємства; – з 01 серпня 2016 р. використання електронної системи публічних закупівель стало для обов'язковим для решти замовників.